

NADA KAURIN KNEŽEVIĆ
DRUGI ALBUM

**NADA KAURIN KNEŽEVIĆ
DRUGI ALBUM**

Izdavač:

Imprimatur d.o.o.

Miše Stupara 4

Banja Luka

info@imprimatur.ba

Za izdavača: Boris Maksimović

Urednica: Marija Pejić

Lektura: Marija Pejić, Sonja Lero Maksimović

Dizajn korica: Dragana Vasić

Ilustracije: Lea Bogović

Grafička priprema ilustracija: Imelda Ramović

Fotografija na koricama: Jelena Janković

Grafička priprema: Sonja Lero Maksimović

Štampa: Skandi s.p.

Za štampariju: Mladen Spasojević

Tiraž: 300

Godina: 2023.

ISBN: 978-99976-53-46-8

Distributer za Srbiju:

BIBLIONER d.o.o.

Dunavski kej 12, 11000 Beograd

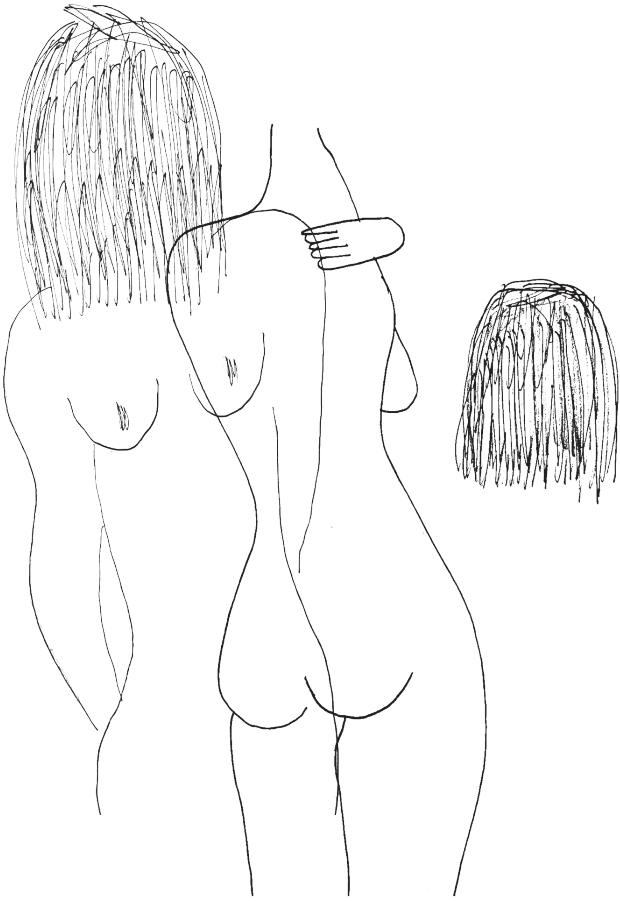
office@biblioner.rs

011/3284-094, 066/802-13-32

Nada Kaurin
Knežević

DRUGI
ALBUM

Strani A i Strani B

„Nema svoje utvrđeno ja, samo razna *ja*
koja se sele iz jedne knjige u drugu.”

Annie Ernaux

I. ŠTA BI DAO DA SI NA MOM MJESTU

PROBUDILA ME PRVA Nova godina koja je ovaj put stvarno zamirisala na novo. Na početak. Navikla sam na opojni miris neuspjeha. Kad bih bila optimist, rekla bih da se osjeća nada u zraku. Kako ne znam ni jesam li pesimist, reći ću da nešto resko probija kroz beznade. Nikad mi prvi-prvi nije išao od ruke. Ne mogu reći ni da su mi drugi-drugi nešto bolje išli. Većinom sam prve-prve mamurno presanjala. Opojni mamurluk sjajno pokriva ustajalu želju za novim početkom. Ipak, već par godina prve-prve nosim samo u beznadu jer ne uspijevam dobaciti ni blizu tog stadija mamurluka. Tridesete ga ne dozvoljavaju. Nije pristojno tako se opiti, bolje droge odavno su postale puno primjerenije, a moji strahovi ih ne dozvoljavaju. Moje tijelo više ne zna dostojanstveno primiti alkohol. Nisam sigurna što točno još moje tijelo može primiti dostojanstveno. Potpisala sam kapitulaciju s trideset pet godina, negdje na polovici procijenjenog trajanja života jedne bijele Europejke. Kao čistokrvna Balkanka odrekla sam se pri rođenju svih mogućnosti boljeg života.

„Odričete li se prava na dostojanstven život?”

„Odričem!”

„Odričete li se prava na mogućnost dostojanstvenog života?”

„Odričem!”

„Pristajete li na zabludu da će dostojanstven život doći?”

„Pristajem!”

To je pravi zavjet krštenja balkanskog djeteta. Iskonsko brisanje istočnog grijeha.

Gledam što pišem, nisam ni pri kraju prve stranice, a već sam se spustila na dno bunara. Smijem se. Kao da će netko drugi ovo čitati pa i u tome pazim da sam pristojna, da ostavim dobar dojam. Nema potrebe. Ovo ću čitati samo ja, jednog dana kad izađem od tamo gdje danas ulazim. Prvi-prvi je. Moja djevojčica puni sedam godina za nekoliko mjeseci, a već će je danas navečer njena mama napustiti. Moj suprug leći će u prazan krevet, a ona će sigurno zaspati misleći da je mama otišla na poslovni put. Mama Neva ide na put, ali ovaj put nema plana. I s ovog puta ne zna hoće li se ikad, kad i kako vratiti.

Kad čitaš knjige, gledaš filmove ili serije, kad zamišljaš kako bi to trebalo biti, uvijek misliš da glavni lik doživi nekakvo prosvjetljenje, neki poseban trenutak u životu koji ga presiječe i nakon kojeg kaže: ne može više ovako. Zamišljanja uvijek iznevjere. Kod nas običnih nema filma, nema serije, nema knjige. Trenuci koji nas sasijeku najbanalniji su mogući.

Prije nešto manje od mjesec dana kolega me vozio na božićni domjenak firme. Pristojan kolega,

pristojna firma. Kasnila sam u polasku pa sam ponijela šminku u auto, putem ću se srediti. Dok sam se šminkala, pristojan kolega, poznat po svom humoru, rekao je:

„Šminkaš se ko kad tenk spremaju za borbu.”

Nije mi bila jasna šala, nasmijala sam se. Nije mi bila ugodna šala, želudac mi se spustio u pete, nasmijala sam se.

„Kako to možeš reći?”

„Pa zajebavam te, imaš puder, imaš sprej za puder, imaš olovku, imaš ovo, imaš ono.”

„Al' kakve veze ima tenk sa šminkom?”

„Pa brate, kraće se tenk sprema za borbu.”

Ja sam samo čula sječu.

„Prestani jesti, debela si ko krava”, majka.

„Kakva ti je to farba za kosu?”, otac.

„Pa jesi ti to smršavila? Pa ne mogu vjerovati, gleg nogica. Pa da, oni balvani, one butine su se tako smanjile”, svekrva.

„Jesi se ti opet udebljala?”, otac.

„Evo nje sa svojim izmjerenim ručkovima. Pojedi nešto normalno”, kolega.

„Što plaćaš osobnog trenera? Uzmeš lijepo i sama vježbaš”, kolega.

„Sve što ti terapeutica kaže, kažem ti i ja, samo mene ne plaćaš”, kolegica.

„Jesi trudna?”, kći.

„Jesi mogla ponijeti više stvari? Kombajn je tiši”, kolega.

Šminkanje je jedna od nježnijih laži koju poznajem. Nanosimo potezom kista nešto što smo previše platili i što u svojoj biti ne mijenja ništa.

Ipak, šminka je rijetka blagost u danu. Obećanje s najbližim ishodom da će za tren sve biti drukčije. Leži na vrhu kista koji te miluje onako kako te čovjek zaboravi dotaknuti. Taj cok pred kraj, taj trenutak ogleda i tišina u mislima pronađena u repetitivnim radnjama – ti si sebi dobra.

Tenk.

Nekoliko dana kasnije pekla sam *porchetta* čekajući red njegovih i red mojih da priđu božićnom ručku. Četiri sata družila sam se s pećnicom. Male na je htjela da se igram s njom i njenim božićnim haračem, ali ja sam bila pomno koncentrirana na otvaranje svijeta svinjske potrbušine dvjema obiteljima.

„Bolje da smo uzeli pečenje kod Pere.”

Znala sam da će tako završiti, ali kad već nisam dovoljno dobra svom rođenom i stečenom Balkanu, barem mogu biti u Italiji.

„To je tradicionalno talijansko jelo, radila sam ju na toskanski, s ružmarinom.”

„Na što?”

„Na toskanski.”

„Ulje i sol, prava kuharica zna čuda činiti samo sa solju.”

Nema veze, neka im i ružmarin i sol. Imam potrbušine bar za Instagram. Sve sam otrpjela, sve ja to mogu, sve... sve do otvaranja poklona.

„Mama, nisi trebala ništa.”

„Ajde neka, pusti, ovo znam da ti treba.”

Otvaram otežanu zapakiranu kutiju. Majka mi rijetko daje poklone. Nekako smo to putem prerasle. Kad sam bila mala, poklanjala mi je knjige.

„Samo uči, to je jedino što te može spasiti.”

Ako nisu bile knjige, bilo je ono što je u tom trenutku imalo rupe i trebalo je mijenjati: gaće, čarape, potkošulje. Našle bi se ponekad i traperice ili trenirka slinavog materijala. Zamišljam da kroz rupe donjeg veša curi roditeljska ljubav. Nema ju što zadržati. Možda mi se zato nekad bogatija djeca čine voljenijom.

„Vaga?”

„Je, je l' ti se sviđa? Digitalna je i ima neke napredne funkcije.”

„Vaga?”

“Pa što fali?”

„Ma ništa, super. Da, nemamo vagu, pokvarila nam se.”

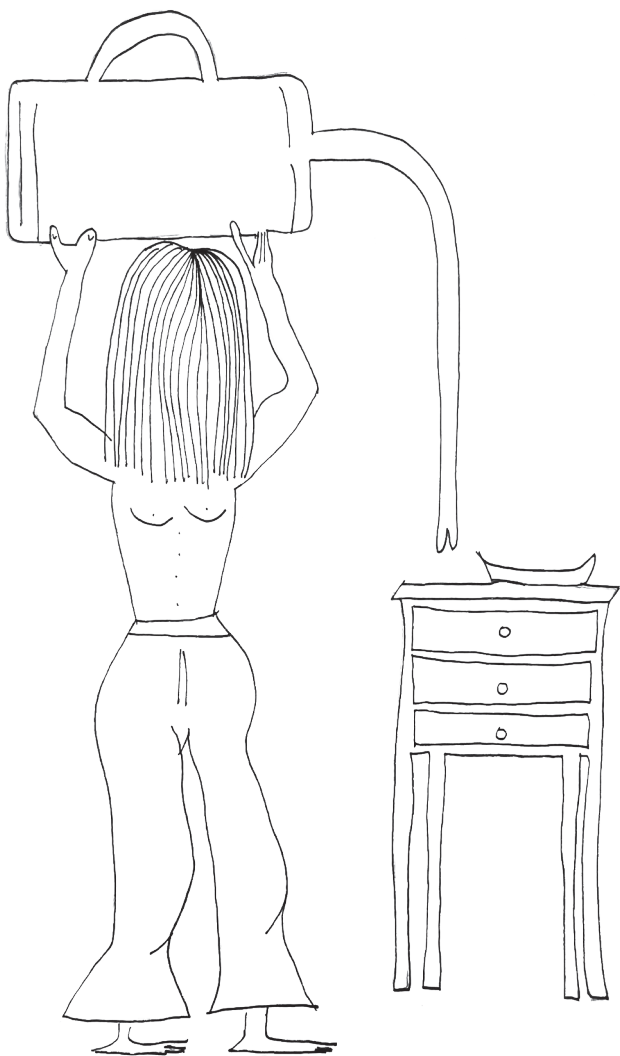
„Eto, sine. Sad imaš sve i do ljeta nema da te ima.”

Nastavili su se smijati nad mojom svinjskom potrbušinom, a ja sam razmišljala kako bi se rado s istom tom potrbušinom mijenjala. Koža joj je hrskavija.

Dok sam tu večer lijegala u krevet uz maglu lampica, čula sam samo:

„Odustani.”

I tako smo danas tu. Tako sam odustala.

Više ne znam što je san, a što java. Moj život je jedno svašta. Probudit ću se kraj njega točno sedamdeset i osmi put. Mi ćemo biti samo prijatelji. Kad nećemo imati ništa pametnije, sjedit ćemo jedno kraj drugog i opijati se.

„Dobra ti je ova fotka, mala.”

„Koja? Ova koju sam danas objavila?”

„Da, da...”

„Ma, pizdarija. Zajebancija iz kozmetičkog.”

„O, bili smo kod kozmetičarke danas.”

„Naravno, znaš da ja pazim na gospođu. Nema gore nego kad žena ne drži do sebe.”

Palit ću joint i skrivati se iza dima. Gospođa? Mogla sam naći i ljepše ime za utrobu kojoj čupam dušu svaka tri tjedna nadajući se da će ju netko zavoljeti. Čak i kad nije počupana.

„Nego, mislim da sam danas vidjela onu tvoju bivšu, Maja, je l' je?”

„Gdje?”

„Prolazila je parkom. Mislim, vidjela sam ju samo jednom, na onoj izložbi, ali mislim da je to ona...”

„Gotovo je to, mislim, prijatelji smo i to, ali nema tu ništa.”

„Ako ti tako kažeš.”

„Ne može se ljubav planirati, ne može se na njoj raditi. Ili dođe ili ne.”

„Pa dobro, ja mislim da se može razviti i da...”

Sjedit ćemo u mom stanu. Petsto šezdeset eura mjesečno uplaćivat ću redovno na račun kredita koji me kači do penzije. Kredit ću plaćati uredno kao što ću uredno pisati loše slogane za još gore brendove. Vozit ću bicikl i jesti zdravo. Svake sezone platit ću

kozmetičarkama da mi oklagijama izubijaju noge, oklagijama koje ću otkriti prvo na produženom vikendu u Istri, a onda na Visu u kolovozu. Htjet ću da me netko voli. Nisam uopće sigurna da ću htjeti da to bude Matija, ali on će tada biti najbliže. Sjedit će kraj mene i sliniti po nekoj fotki. Mijenjat će glazbu. Okrenut će se prema meni.

„Odakle dolaziš ljepotice...”

„Nikad nisam vidio, takvo lice...”

„Je l' znaš da sam to pjevao Maji?”

„A da?”

„Jedina žena kojoj sam to pjevao...”

„A dobro, nije jedina...”

„Jedina prava...”

„Hoćeš reći da ja nisam prava žena?”

„Nisi, ti si zmajica.”

„Ne seri. I što je Maja rekla?”

„Ništa, ne sjećam se.”

„Po čemu je ona prava?”

„Ne znam, ne može se to objasniti. Ili ima ili nema.”

„Čega?”

„Šuga, erosa, libida, juhe.”

Štjet ću i razmišljati kako da skuham juhu od sebe same. Zaspat će kraj mene večeras sedamdeset i osmi put. Ujutro ću se probuditi ranije i gledati madež na njegovom desnom obrazu. On će odmahnuti rukom nezainteresirano. Skuhat ću mu crnu tursku i nuditi doručak. Može jaja i avokado na tostu, može zobena kaša, tost je integralni, ne brini. Odbit će. On će htjeti ići čim prije, a ja ću ga htjeti zadržati što dulje. Kad mu stvarno dojadi, spomenut će Vita.

„Ma odoh ja, nek ostane Vitu. Daj da te ljubnem.”

Nazvat će me Vitov tata. Zamolit će me da ostane s njim i ovaj vikend. Borit ću se s pričama o rasporedu.

„Pa rekli smo da je danas kod mene.”

Objašnjavat će mi da njegov prijatelj Toma može prespavati kod njega samo ovaj vikend.

„Baš samo ovaj?”

Borit ću se još malo sve dok mi ne tutne Vita na slušalicu. Krivnja razvoda neće mi dati da ustrajem. Neću mu oduzimati radost kad sam ju već jednom zagrabila velikom žlicom.

„Ok, daj mi tatu. Dogovorit ćemo se.”

Vježbat ću strogoću s uputama da su ovakve promjene iznimka. Znat ću da nisu.

„Nazovite me večeras prije nego zaspi, ok? Halo, jesi tu?”

Petak će nenadano ponovno postati prazan, a ja s prazninama ne mogu. Barem dvije godine neću ostati doma sama za vikend. Upoznat ću pola grada kao osiguranje da je uvijek netko spreman i neumoran.

„De si ženska, šta ima?”

„Ipak sam solo, di ste večeras?”

„Daj, Perica je na terasi, ajmo na to? Daj...”

„Dobro, dogovorimo se. Dođem direkt na cugu pa poslije na žurku.”

„Aj, aj, treba što nabaviti?”

Ma ne treba, moji će prijatelji imati sve. Stvarno ćemo popiti cugu i stvarno ćemo nešto nabaviti. U dva ujutro već ćemo se izgubiti. Neću ih moći

pronaći. Kao ni sebe. Završit ću s nekom novom ekipom u nekom novom stanu. Rolete će biti spuštene i plesat će se.

„Se mi znamo odnekud?”

„Nemam pojma, mislim da ne.”

„Ma znamo se sto posto, Martinin after, jesi bila tamo?”

„Slavni after od tri dana? Jesam, ubila bih se da sam to propustila.”

„Eto, odatle te znam.”

„Svi se znamo odnekud.”

„Si često ovdje?”

„Gdje?”

„Na afterima.”

„Ne znam, kad mi dođe.”

„Meni dođe svaki vikend. Sama si?”

„Pokušavam biti, al’ mi ne daš.”

„Bome. Ja bih se ubio bez ovog. Aftera mislim.”

„Zašto?”

„Pola dvanaest je. Sad se kupuje meso i pipkaju paprike za ručak na placu. Ja nemam kome skuhati ručak.”

Izmigoljit ću se ispod nepoznatih sjena jer mi je digao živac. Taknuo mi je liniju. Kupit ću smoki i sjesti u tramvaj. Nekako ću se dovesti do svog kauča. Nešto prije dva navući ću svoje rolete. Prije nego zaspim, dogovorit ću dejt na Tinderu. Noćima je najteže biti sam. I nedjeljama. Produljenim vikendima. Subotama ujutro. Popodnevim iza posla.

„Već sam mislio da se nikad nećeš naći sa mnom.”

„Zašto?”

„Dopisujemo se tri tjedna, a nikad nisi mogla.”
„Što je tri tjedna u cijelom životu?”
„Da, da... Ne mogu danas, posao, ne mogu sutra, ovo, ne mogu prekosutra, ono.”
„Ne bih ni danas mogla, ali mali mi je ovaj vikend ipak kod tate.”
„Je l' teško?”
„Što?”
„Biti razdvojen od djeteta.”
„Tipično pitanje djevca.”
„Ne kužim?”
„Budeš kad se razvedeš prvi put.”
„Ne bih se volio razvesti. Ne znam još uopće hoću li se ženiti.”
„Nisi jedini.”
„Ma ne... samo to valjda treba doći, prirodno.”
„Nema ništa prirodno u braku. Inače bi ga našli u samoniklom bilju.”
„Pretpostavljam da tebe brak više ne zanima?”
„Ne znam, ako dođe... To ili dođe ili ne.”
“Aj, živjela ti meni. Imam osjećaj da si mislila da će ovaj Tinder dejt biti loš.”
„Čuj, još uvijek nije gotov... živio i ti meni.”
„Zatvaraju brzo...”
„Ozbiljno? Pa koliko je sati?”
„Sad će pol dvanaest.”
„Proletjelo mi je vrijeme...”
„Ja sam tu blizu, minutu. Hoćeš kod mene na još koju cugu?”